

BILTEN ALPSKE MREŽE

N°14
2003

EDITORIAL

JÜRGEN
TRITTIN

VSEBINA

UVODNIK

Jürgen TRITTIN

Zvezni minister za okolje, varstvo narave in varnost reaktorjev (D)
in
sedanji predsednik Alpske konference

UVOD 2

Janez BIZJAK

Podpredsednik Mreže Alp
Direktor Triglavsekega narodnega parka (SI)

DOSJE 3

Francosko – Italijanski Dogodek

Christine Michiels, Parc national du Mercantour (F)

**Narodni park Berchtesgaden in
njegovi partnerski projekti na območju Alp**

Helmuth Franz, Nationalpark Berchtesgaden (D)

Brkati ser, alpski ambasador

Mag. Richard Zink, Nationalpark Hohe Tauern (A)

**Narodni park Gran Paradiso in Narodni park Vanoise
Skupno delovanje v imenu kozoroga**

Michele Ottino, Direttore del Parco Nazionale Gran Paradiso (I)

Philippe Traub, Directeur du Parc national de la Vanoise (F)

Partnerstvo Hohe Tauern / Ecrins / Triglav 1996 – 2003

Martin Kurzthaler, Nationalpark Hohe Tauern (A)

ŽIVLJENJE MREŽE 8

Projekt sodelovanja Alpe – Karpati – Pireneji

Svetovna dediščina in alpska zavarovana območja

Odbor mednarodne usmerjenosti

VII. Alpska konferenca v Meranu in Mreža Alp

Posvet 2002 : pomembne pridobitve in novosti

Srečanje evropskih gorskih parkov v Chambéryju

Velike zveri : korak nazaj, dva naprej

Trofeo Danilo Re 2003 : Švicarji veliki zmagovalci !

NOVICE 11

**4. mednarodna konferenca Generalne skupščine Mreže
zavarovanih območij v Alpah**

« Gesäuse » - najmlajši narodni park v Alpah

Ekološka oznaka za narodni park Mont Avic

Geografski informacijski sistem Alpske mreže

Vizija za biotsko pestrost v Alpah

PUBLIKACIJE 12

V mednarodnem letu gora 2002 smo dosegli dva rezultata, od katerih pričakujemo spodbudo pri uveljavitvi konvencije in njenih protokolov.

V okviru VII. alpske konference, so ministri za okolje držav podpisnic soglasno podprli predlog o sedežu trajnega sekretariata Alpske konvencije v Innsbrucku s podružnico v Bozanu (Italija).

Z ureditvijo sekretariata je bil tako ustvarjen osnovni pogoj za nemoteno delo pri uresničevanju Alpske konvencije in njenih protokolov. Stalen sekretariat, ki ga financirajo države podpisnice, bo organe Alpske konvencije strokovno, logistično in administrativno podpiral pri uresničevanju ciljev. Sekretariat bo koordiniral raziskovalne aktivnosti, alpski opazovalni- in informacijski sistem, opravljal bo javna dela in bo s tem pripomogel k boljšemu razumevanju ciljev Alpske konvencije pri vseh sodelujočih v alpskem prostoru.

Vseh devet protokolov iz področij, kot so promet, urejevanje prostora in njegov razvoj, varovanje narave in varstvo krajine, gozdarstvo, gore, turizem, varstvo tal, energija kot tudi poravnava, so stopili v veljavo v decembru 2002, potem ko so države podpisnice kneževina Liechtenstein, Avstrija in Nemčija vse protokole ratificirale.

Faza pravne ustreznosti in ustanovitev organizacijskih in upravljavsko - tehničnih predpostavk je bila glede na 10 let trajajoči proces uspešno izvedena. Vendar pa bo pomembno, da bodo kmalu sledile ratifikacije še nesprejetih protokolov.

Uresničevanje Alpske konvencije in njenih protokolov bi moralo biti na prvem mestu.

Zvezna republika Nemčija je po Italiji prevzela predsedovanje na 7. Alpski konferenci 19. novembra 2002 v Meranu. Hočem poudariti, da je bil med mojim delovanjem v alpskem procesu dosežen znaten napredek. Tukaj sta glavni področji promet in naravne katastrofe.

Ti dve področji sta za ljudi v alpskem področju posebnega pomena. Na področju prometa bi rad dal prednost ratifikaciji in označitvi prometnega protokola z vseh strani držav podpisnic, vključno z Evropsko unijo.

Poleg tega bom podpiral nadaljne ukrepe za prenos cestnega prometa na tire (železnica). Konkretni dogovori o mednarodnem sodelovanju Ministrrov za promet iz Avstrije, Italije in Nemčije, na velikih, prometnih cestah kot npr. »Akcijski plan Brenner«, so lahko velik korak naprej pri doseganju tega cilja.

Povezave med posledicami klimatskih sprememb in pogostostjo ter intenzivnostjo naravnih katastrof so vedno bolj opazne. Zaradi tega moramo temeljito izboljšati zaščitne in preventivne ukrepe. Da bi ljudi in nepremičnine bolje zaščitili tudi po mednarodno primernih standardih, bi radi vzpodbudili nadgradnjo mednarodne mreže strokovnih mest in odločilnih nosilcev držav pogodbenic.

Za uresničitev Protokola varovanja narave in varstva krajine je bilo v sodelovanju z Mrežo alpskih zavarovanih območij že od leta 1995 veliko narejenega. Tako partnerstvo med upravljavci varovanih območij kot tudi mednarodne delovne skupine Mreže, pripomorejo k razvoju učinkovitega upravljanja edinstvene naravne in kulturne dediščine v Alpah.

Vprihodnjih letih se bom zavzemal za še trdnejše mednarodno sodelovanje in za zaščito in upravljanje zavarovanih območij.

Ob tem odpiram vrata Mreže zavarovanih območij v Alpah drugim gorskim regijam v smislu razvoja gorskih partnerstev, kot so bila npr. sklenjena v Johannesburgu in Špicu v Bishkeku, kar je bil velik napredek Alpske konvencije v smislu globalizacije. Zato bo Nemčija finančno podprla projekt Mreže zavarovanih območij v Alpah v podporo nadgradnji Mreže zavarovanih območij Karpatov, še posebno z namenom širitve Evropske skupnosti.

Včasu predsednikovanja si želim intenzivno in plodno sodelovanje z Mrežo zavarovanih območij v Alpah.

JÜRGEN TRITTIN

ZVEZNI MINISTER ZA OKOLJE, VARSTVO NARAVE IN VARNOST REAKTORJEV (D)

IN

SEDANJI PREDSEDNIK ALPSKE KONFERENCE

UVOD

Mreža Alp se je po sedmin letih dela uveljavila kot glavno orodje mednarodnega sodelovanja v zavarovanih območjih v Alpah. Protokol o soodgovornosti, sprejet na 2. konferenci Mreže zavarovanih območij v Alpah v Polleinu (I), pozna prva prizadevanja na državni ravni alpskih držav. Mrežo Alp aktivno podpirajo Nemčija, Francija in Monako tudi s posrednim sodelovanjem s Karpati (glej članek). Za potrebe Mreže je v Sloveniji, v Triglavskem narodnem parku, na voljo sodelavka, ki sodeluje pri prevajanju besedil in usklajevanju aktivnosti s slovenskimi partnerji Mreže. Ti ukrepi so v skladu s sklepi 7. alpske konference (glej članek) in se dopolnjujejo s finančno pomočjo, ki jo Mreži nudi francoska vlada, predvsem pri

pokrivanju stroškov skupne pisarne. Sodelovanje in vzajemnost med alpskimi državami je nujna za okrepitev konstruktivnega sodelovanja zavarovanih območij v duhu Alpske konvencije tudi v smislu obveščanja javnosti.

JANEZ BIZJAK

PODPREDSEDNIK MREŽE ALP

DIREKTOR TRIGLAVSEKGA NARODNEGA PARKA (SI)

FRANCOSKO – ITALIJANSKI DOGODEK

Narodni park Mercantour, ki se nahaja na jugu Francije, in italijanski Naravni park Alpi Marittime si delita približno 33 km skupne meje in aktivno sodelujeta že več kot 18 let.

Pobratena sta od 10. julija 1987 in sta uresničila številne skupne aktivnosti, ki so jih dodatno spodbudila njuna območja ter njuna naravna in kulturna dediščina. Ponovna naselitev kozoroga in brkatega sera (na italijanski in francoski strani) predstavlja dve glavni operaciji skupne strategije pri ohranjanju in povečanju biološke raznolikosti. Da bi zasnovali natančen seznam naravne in kulturne dediščine, smo pripravili in izdali Čezmejni atlas Parkov Mercantour in Alpi Marittime v obeh jezikih.

Skupna identiteta obeh območij se je oblikovala predvsem z namestitvijo skupnih opisov na čezmejnih prelazih, z izidom dvojezičnega vodnika po poteh, z oblikovanjem razstave in s filmom.

Oba parka sta pridobila Diplomato Sveta Evrope dne, 16. oktobra 1993 in podaljšanje le-te leta 1998. 6. junija 1998 sta izrazila željo po oblikovanju francosko – italijanskega sodelovanja s podpisom listine o pobratenju. Oba zavarovana območja sta vložila vlogo za uvrstitev na seznam svetovne dediščine UNESCO.

Zahvaljujoč Evropi (program INTERREG IIIA) in financiranju Generalnega Sveta 06 (Alpes-Maritimes), Regionalnega sveta PACA in regije Piemont, sta danes oba partnerja postavila nov mejnik na poti, ki vodi k evropskemu parku, to je namestitev operativne celice sodelovanja. Na francoski strani jo vodi Marina Jauffret-Cervetti, na italijanski strani pa bodo v ta namen zaposlili novega sodelavca. To prinaša novo podporo stalnim skupinam obeh ustanov na področju administracije, komunikacije in sprejemanja obiskovalcev. Srednjeročni skupni

Nadzorniki obeh parkov
© G. Rossi - PN Mercantour (F)

delovni načrt bo jasno določen.

Operativna celica deluje prav tako na področju iskanja možnosti za financiranje ob predlaganju projektov kot je »Načrt aktivnosti za trajnostni razvoj«. Upravljavca se v partnerstvu zavzemata za oblikovanje omrežja, skupne ponudbe (znak Evropski park), izobraževanje itd. Tako spodbuja razvoj sonaravnih aktivnosti, upoštevajoč, da naravo ohranjamo za prihajajoče generacije.

Projekt z imenom »Voda« bi obema ustanovama omogočal, da sodelujeta z več kot desetimi italijanskimi naravnimi območji na področju posegov, ki zadevajo vodne vire, v sodelovanju z Višjim Svetom za ribolov.

Vložena sta bila oba dokumenta in parka z optimizmom pričakujeta možnosti za okrepitev njunih aktivnosti.

Ostali dokumenti, kot je na primer oživitve čezmejnih komunikacijskih poti, so v procesu preučevanja. Naravni park Alpi Marittime in Narodni park Mercantour želita ohraniti in ovrednotiti preteklost z obnovitvijo poti, ki predstavljajo zgodovinsko in kulturno čezmejno dediščino in izjemen turistični adut. Predlagan bo tudi skupni načrt upravljanja za raziskovalno področje.

Dejstvo je, da je namen dobrega sodelovanja sosednjih zavarovanih območij okrepiti občutek prebivalcev na obeh straneh meje, da so dediči iste dediščine in da so del iste usode.

*CHRISTINE MICHIELS
PARC NATIONAL DU MERCANTOUR (F)*

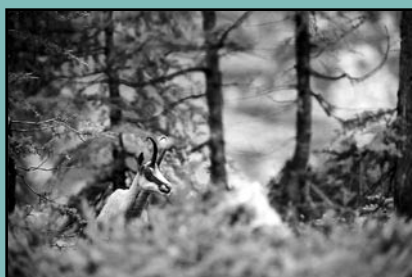
Narodni park

Berchtesgaden in njegovi partnerski projekti na območju Alp

Vsa velika alpska zavarovana območja imajo podobne cilje: varovanje narave, raziskovanje in izobraževanje o okolju. Da bi bili ti cilji doseženi, je v minulih letih vsako zavarovano območje izdelalo svoje metode in instrumente, ki so prilagojeni značilnostim in posebnostim regije, kjer se zavarovano območje nahaja. Kljub temu pa globalna načela in cilji niso primerljivi. Zato Narodni park Berchtesgaden že 25 let, torej od ustanovitve parka, sodeluje z drugimi območji. Z ustanovitvijo Mreže zavarovanih območij v Alpah leta 1995 je nastala organizacija, ki to sodelovanje olajšuje, krepi in izboljšuje. Naslednji primeri, kot so štetje gamsov, opazovanje (monitoring) virov in HABITALP so le nekateri izmed številnih skupnih projektov.

Štetje gamsov

Ta raziskovalni projekt Narodnega parka Berchtesgaden je tesno povezan z raziskovanjem gamsov v Švicarskem narodnem parku, kjer štetje gamsov po dobro ustaljeni metodi poteka že desetletja. Narodni park Berchtesgaden je prevzel to metodo za štetje na dveh izbranih območjih, kar je omogočilo primerjavo podatkov z začetnim, popolnoma drugačnim stanjem. V Švicarskem narodnem parku populacija divjadi ni predmet nobenega upravljanja ali ureditve, v Narodnem parku Berchtesgaden pa je nasprotno: lov je dovoljen na začasnih in stalnih tamponskih območjih, kar pospešuje in pomaga k oblikovanju naravnega gorskega mešanega gozda.

Gams
© K. Wagner - PN Berchtesgaden (D)

Monitoring virov

Narodni park Berchtesgaden na tem področju sodeluje z Narodnim parkom Kalkalpen (Avstrija). Raziskovanje temelji na ugotovitvi, da so viri obravnavani kot življenjski prostori. Med letom viri lahko prenašajo le majhne temperaturne razlike. S tem pogojem so povezane skupine živali z majhno temperaturno toleranco. Morebitno spreminjanje klime bo imelo srednjeročne in dolgoročne posledice na favno in floro v izvirih. Narodna parka Berchtesgaden in Kalkalpen (Avstrija) si iz področja opazovanja virov izmenjujeta informacije, metode in rezultate.

HABITALP

Veni od smernic Evropske zveze je zapisano, da morajo biti naravna življenjska okolja skupnega interesa varovana v okviru evropskega omrežja Natura 2000. Habitati so jasno navedeni na seznamu, njihovo stanje pa morajo preverjati države članice. Velika večina zavarovanih območij v Alpah je vključena v območje Nature 2000. Švicarski narodni park, Narodni park Visoke Ture in Narodni park Berchtesgaden so neodvisno od omenjene direktive leta 1996 sklenile sporazum, v okviru katerega se zavezujejo, da bodo pripravile banko primerljivih podatkov na podlagi zračnih fotografij in da bodo podatke obdelovale po enakem ključu in po enakih kriterijih. V istem obdobju se je ob podpori Mreže zavarovanih območij v Alpah oblikovalo sodelovanje z Narodnim parkom Vanoise. Tudi v tem primeru se partnerji obvezujejo, da bodo sodelovali na osnovi obeh obstoječih geografskih informacijskih sistemov, kar bi omogočalo natančno določitev habitatov, izmenjavo metod in obdelanih rezultatov. Leta 1999 je Mreža zavarovanih območij v Alpah prvič organizirala delavnico z naslovom »Habitati«, da bi se lahko odzvala na zahteve, ki jih zavarovanim alpskim območjem predpisuje EU. Skupina se je strinjala, da bo nadaljevala s pripravljalnimi deli na podlagi dvostranskega in trostranskega sodelovanja za sofinanciranje del na podlagi razpoložljivih sredstev v okviru programa ITERREG IIIb iz EU. Projekt je bil odobren leta 2002. Enajst zavarovanih alpskih območij je na dobri poti za osvojitve varovanja in upravljanja habitatov Natura 2000 ter za varovanje in promocijo biološke raznovrstnosti, zahvaljujoč skupni metodi.

Ti primeri dokazujejo, da zavarovana območja lahko sodelujejo na različne načine in da je takšno sodelovanje zelo koristno. Zaradi tega je vzajemno sodelovanje nujno in potrebno je razviti nadnacionalna merila za varovanje okolja.

HELMUT FRANZ
NATIONALPARK BERCHTESGADEN (D)

Brkati ser, alpski ambasador

Ko se je pred 25 leti več živalskih vrtov odločilo za rejo in ponovno naselitev brkatega sera, nihče ni slutil, da bo šlo za enega izmed najbolj uspešnih projektov varovanja vrst v alpskem prostoru. Ideja je segla preko meja in že od leta 2000 gre za mednarodni projekt, ki razpolaga s skupnim koordinacijskim mestom.

Po večletnih pripravah so v avstrijskem narodnem parku Visoke Ture s pomočjo Mreže zavarovanih območij v Alpah razvili konvencijo v več jezikih, da bi s tem zagotovili enake pogoje pri uresničevanju osnovnih pravic članov iz Francije, Italije, Avstrije in Švice. V tej konvenciji so uredili organizacijsko strukturo, sprejeli model za prenos informacij in določili pravice do objave podatkov opazovanih sprememb. Prvič, v dvajsetletni zgodovini projekta za varovanje vrst je uspelo zbrati lokalne podatke opazovanja v administracijah različnih zavarovanih območij, ki so bili predhodno že nadzorovani s strani krajevnih strokovnjakov in bili poslani na novo koordinacijsko mesto v ovrednotenje na mednarodni ravni. Narodni park Visoke Ture je sprejel koordinacijsko vlogo projekta za vpletena zaščitena območja.

Zakaj je za eno samo živalsko vrsto potrebno mednarodno sodelovanje? Odgovor je osnovan na biologiji vrste. Brkati seri so pravi umetniki letenja; ob pravih vremenskih razmerah zjutraj poletijo, da bi čez dan v jadralnem poletu za sabo v eni sapi pustili več kot 100 km. Ob tem se seveda ne zmenijo za politične meje. Da bi brkate sere na njihovi poti lahko spremljali (ptice so označene) in bi lahko ocenili njihovo trenutno število, je predvsem smiselno hitro posredovanje informacij med zaščitnimi območji. Prav v ta namen ustanovljena podatkovna banka omogoča nemoteno izmenjavo podatkov. Na spletu se redno izmenjujejo podatki (trenutno ca. 20.500

Brkati ser
© R. Zink (A)

podatkovnih stavkov) med zavarovanimi območji. Dobro sodelovanje med zastopniki zavarovanih območij zagotavlja uspeh poslanstva. Ob začetku projekta bi lahko identificirane brkate sere prešteli na prste ene roke. Danes lahko v Alpah zasledimo 73 ptic. V preteklih letih je bilo najdenih 6 valilnih parov. Kar dvakrat toliko (13), je bilo opazovanih, vendar so za razplod še premladi. Dokazan pa je pozitiven trend ciljev varovanja vrst.

Moto mednarodnega monitoringa brkatih serov bi se lahko glasilo: En cilj za vse, vsi za en cilj! Povedano drugače: Vsak posreduje podatke svojega zavarovanega območja in hkrati so mu dosegljivi vsi podatki drugih zavarovanih območij preko koordinacijskega mesta. S tem prvič lahko zavarovana območja zasledujejo popotovanja brkatega sera preko Alp. To so trenutno Narodni parki Mercantour (F), Acrins (F), Vanoise (F), švicarski Narodni park (CH), Stifserjoch (I), in Visoke Ture (A), kot tudi zavarovana območja Naturpark Alpi Marittime (I), in A.S.T.E.R.S. (F). Alpski lok je tako popolnoma pod nadzorom. Še obstoječe vrzeli bodo preko monitoring – sistema, s prihodom novih članov kmalu zapolnjene. Kot član mednarodnega monitoringa brkatega sera vsakega zastopnika zavarovanih območij v Alpah vabim, da se nam pridruži, da ambasadorju v Alpah, mogočnemu brkatemu seru olajšamo ponovno naselitev na njemu že domača, znana območja.

Za nadaljne informacije sem Vam vedno na voljo:

MAG. RICHARD ZINK / EGS
NATIONALPARK HOHE TAUERN (A)
c/o INTERNATIONAL BEARDED VULTUR MONITORING
ULMENSTRASSE 23, A-1440 WIEN – AUSTRIA
TELEFON: 0043 664 1306117, FAX: 0043 1 9118473,
EMAIL: MONITORING@AON.AT

Narodni park Gran Paradiso in Narodni park Vanoise Skupno delovanju v imenu kozoroga

Narodni park Gran Paradiso je najstarejši park v Italiji, Narodni park Vanoise pa najstarejši v Franciji. Prvič sta bila ustanovljena leta 1922, ponovno pa leta 1963. Skupaj tvorita največje zavarovano območje v zahodnih Alpah.

Parka sta povezana s približno deset kilometrov obmejnega pasu vzdolž alpskega loka, imata skupne zgodovinske, naravoslovne in humanistične vezi, od leta 1972 pa sta parka pobratena, sodelujeta pri velikih usmeritvah aktivnosti s skupnim ciljem trajnostnega razvoja.

Namen pobratenja je izvajanje različnih skupnih aktivnosti: izmenjava nadzornikov za skupno redno izvajanje nekaterih nalog in za boljše poznavanje organizacije in različnih oblik nadziranja v obeh parkih, raziskovanje favne, izmenjave šolskih otrok, priprava zgibanke s skupnim zemljevidom, vsakoletna priprava člankov o skupnih tematikah v revijah obeh institucij: «Voici del parco» in «L'estive».

Oba parka pa sta veliko pozornosti namenila predvsem kozorogu in njegovemu varovanju. V to področje je bilo vloženo veliko energije in skupnih aktivnosti. Če je bil Narodni park Gran Paradiso edino ostalo mesto kozorogov, je Narodni park Vanoise sprejel preostale posamezne živali, ki so se zelo razmnožile. Tropi živali danes migrirajo iz enega na drugo pobočje in ne upoštevajo državnih meja. Leta 1998 se je med obema parkoma začel prvi projekt Interreg, ki se je nanašal na čezmejno upravljanje skupne živalske dediščine. Projekt je omogočil poenotenje skupnih tematskih kart, da bi bili različni geografski informacijski sistemi v obeh državah primerljivi, kar bi omogočalo organiziranje izmenjav naravovarstvenih

nadzornikov na področju nadziranja živalstva, opazovanje (monitoring) migracij kozorogov, ugotavljanje prisotnosti in prevladovanja nalezljivih bolezni med divjimi in domačimi živalmi. V okviru istega programa je bil pripravljen priročnik v italijanskem in francoskem jeziku o risu in drugih plenilcih, ki vsebuje potrebne informacije za prepoznavanje znakov predatorjev.

Vokviru tega programa so poročila obeh uprav omogočila izpopolnitev in nato leta 1999 odobritev dokumenta – Listine sosednjih parkov (Charte de voisinage / Carta di buon vicinato), ki povezuje oba parka k skupnemu varovanju na obeh straneh, spodbuja izmenjave med lokalnimi upravami, njihovimi predstavniki in društvi z namenom, da bi spodbujali izvajanje skupnih projektov, ki bi prispevali k varovanju okolja na socialnem, ekonomskem in kulturnem področju.

Vta namen sta se oba parka obvezala, da bosta skupaj razvila program, ki vključuje naslednje cilje:

- povezati zaposlene in obe upravi
- povezati tehnike upravljanja
- promovirati kakovostni turizem v naravi

Za uresničitev prvega programa je pomembno zblížati organizme upravljanja obeh parkov z medsebojnim sodelovanjem na institucionalnem in tehničnem področju. Francoska vlada je v Svetu Narodnega parka Vanoise že imenovala člane Narodnega parka Gran Paradiso. V Narodni park Gran Paradiso redno vabijo francoske kolege na vsa srečanja Sveta. Spodbujamo tudi premestitve zaposlenih med obema parkoma. Letos na primer bodo nekateri predstavniki italijanskega parka sodelovali na slovesnosti ob 40. obletnici Narodnega parka Vanoise, ki bo 21. junija v Rosuelu, predstavniki francoskega parka pa bodo sodelovali v Italiji na tako imenovanem Dnevu nadzornikov (Giornata del guarda parco), ki bo 16. avgusta. Oba parka se med drugim prizadevata za spodbujanje izmenjav med šolami in območji na obeh straneh ter za izvajanje pobud za lokalne skupnosti in društva obeh parkov.

Za povezovanje tehnik upravljanja sta se obe strani s podpisom listine odločili, da uskladiata komuniciranje na področju znanosti. V praksi se listina danes izvaja v okviru projekta Interreg II za opazovanje (monitoring) kozorogov, ki vključuje študije in aktivnosti na področju eko-etologije in dinamike populacije, zdravstvenega stanja, uvajanja novih tehnologij in sistemov monitoringa in novih komunikacijskih sistemov in sistemov za nadzorovanje živalstva. Odnosi med dvema parkoma se kažejo tudi v skupnem sodelovanju v obsežnejših projektih. Tako projekt

Kozorog
© P. Folliet - PN Vanoise (F)

Habitatp vključuje 11 narodnih in regijskih parkov celotnega alpskega loka, sodelovanje pa usklajuje Mreža zavarovanih območij v Alpah. Glavni cilj je vzpostavitev enotne metode v vseh zavarovanih območjih, kar bi omogočala poglobljeno analizo raznolikosti krajine. Tudi projekt Life, ki ga je predlagala organizacija ASTERS za mednarodni monitoring brkatega sera, prav tako predstavlja skupno sodelovanje.

Da bi si med obema parkoma lahko izmenjavali ideje o varovanju območja in da bi bolje poznali naravno in kulturno dediščino, sta se parka odločila, da bosta bolj intenzivno delovala na področju informiranja in sprejemanja obiskovalcev. V listini je zapisano, da je v vsakem središču za obiskovalce in v vsaki informacijski točki obiskovalce potrebno seznaniti z značilnostmi obeh parkov. Pripravljene in predstavljene bodo posebne informacije, kjer

bodo skupno oblikovani predpisi za obnašanje v parku dvojezični.

Listina predvideva skupni načrt infrastrukture za obiskovalce v obliki mreže informacijskih središč, informacijskih točk, tematskih razstav in naravoslovnih poti. To se je začelo s programom «Pot obeh parkov» (Sentier des deux parcs / Sentiero dei due parchi), ki vodi čez prelaz Loze. Pot je označena in opremljena z ozaveščevalnimi tablam.

Vimenu kozoroga in z željo po ustanovitvi območja, ki bo v osrčju mreže evropskih parkov predstavljal model varovanja narave, se oba parka prizadevata za skupno politiko ohranjanja celotnega območja Vanoise-Gran Paradiso.

MICHELE OTTINO

DIRETTORE DEL PARCO NAZIONALE GRAN PARADISO (I)

PHILIPPE TRAUB

DIRECTEUR DU PARC NATIONAL DE LA VANOISE (F)

Partnerstvo

Hohe Tauern / Ecrins / Triglav

1996 – 2003

1. julija se je s podpisom pogodbe o partnerstvu Ministrav za okolje Francije, Avstrije, Slovenije in Vallouise pričelo plodno, mednarodno sodelovanje med narodnimi parki Visoke Ture, Ecrins in Triglav. Narodni parki že dolgo nimajo le vlogo varovanja. Parki so vedno večjega pomena, vplivajo na socialne in gospodarske strukture regij, dajejo impulze in se ukvarjajo z javnim delom in izobraževanjem. Ob tem je stanje v celotnem alpskem loku enako. Obstaja veliko povezovalnih faktorjev na področju človeške in geografske karakteristike – pa tudi problematika, ki zadeva celotni alpski prostor. Uprave zavarovanih območij čutijo odgovornost do širokega spektra nalog in ob tem velja, da je potrebno izmenjavati izkušnje in filozofijo kot tudi razvijati in uresničevati skupne projekte. Od časa podpisa pogodbe se je pojavilo veliko aktivnosti med narodnimi parki:

- Metodič na izmenjava pri štetju živali (obisk nadzornikov narodnega parka)
- Ekскурzije institucij in društev iz regij narodnih parkov, npr. kmetijska združenja
- Obojestranski obiski upravnega osebja z redno izmenjavo izkušenj

- Pobuda velikih projektov (npr. »Habitatp« interpretacija izboljšave upravljanja zavarovanih območij), ki bi jih nato lahko prevzeli tudi drugi narodni parki)
- Skupna udeležba na mednarodnih konferencah
- Aktivna udeležba pri več projektih Mreže zavarovanih območij v Alpah v okviru javnega in izobraževalnega dela kot tudi varovanja narave (brkati ser in planinski orel), itd.

Projekt naj bi bil tukaj še posebej poudarjen, ker ne zadeva le upravljanja parka ampak vključuje tudi prebivalstvo:

V vzhodno tirolski dolini Virgen kot tudi v francoskem Champsauru obstajajo posebne pokrajine, ki so nastale skozi stoletja preko kmetijskega obdelovanja. Na velikih krajih so ti dragoceni biseri v 60 – ih letih postali žrtve meliorizacije, da bi pokrajino lahko obdelovali s stroji. Po obojestranskih obiskih se je porodila ideja, da bi vrednost teh pokrajin predstavili širši publiki. Tako je nastal film, ki predstavlja dve tako oddaljeni, pa vendar tako podobni pokrajini. Tako tukaj kot tudi tam še vedno delajo na teh poljskih ledinah na podoben način. Te divjine in kamnite trase zahtevajo veliko dela, vendar pa skrivajo tudi

Primeri mednarodnega sodelovanja

obilno naravnih dragocenosti. Kmetje iz obeh regij pripovedujejo o vloženem trudu in pa tudi o zadovoljstvu med opravljanjem samega dela v zelenih labirintih, znanstveniki predstavljajo izredno ekološko pomembnost in pohodniki opozarjajo na možnost, ki jo človek od tam lahko črpa. Film je že ob prvih predvajanjih požel obilo aplavza. Cilj, da bi pri domačinih prebudili občutek ponosa za obstoj takšne pokrajine bi bil lahko dosežen.

Partnerstvo sedaj obstaja že osem let in je bilo ravnokar obnovljeno. Za prihodnost načrtujemo jezikovne tečaje, izmenjavo učencev, postavitev razstave, delovna srečanja

k različnim temam, sodelovanje pri turistično usmerjenih projektih in še veliko več.

Ob koncu naj omenim še, da Mreža zavarovanih območij v Alpah ni le prevajalec temveč tudi povezovalac, medij in pogonska moč pri partnerstvu. Za to se prisrčno zahvaljujemo.

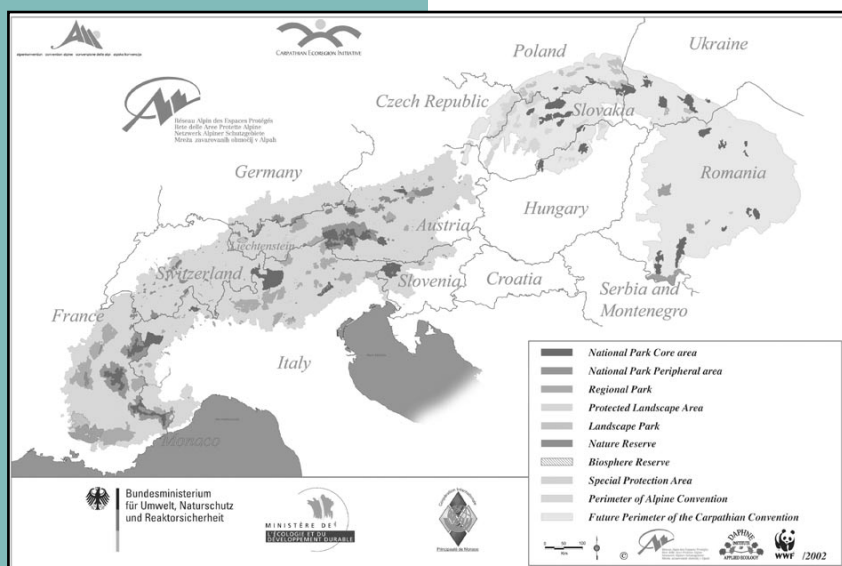
MARTIN KURZTHALER
NATIONALPARK HOHE TAUERN (A)

ŽIVLJENJE MREŽE

Projekt sodelovanja Alpe – Karpati – Pireneji

Mreža zavarovanih območij v Alpah je leta 1997 pričela s prvimi rednimi izmenjavami s sosednjimi gorskimi masivi: Karpati in Pireneji. Povpraševanje nekaterih zavarovanih območij in vladnih organizacij je potrdil velik interes o ustanovitvi podobne mreže v omenjenih območjih. V okviru Karpatske konvencije in v zahtevah Programa Združenih narodov za okolje (UNEP) o ustanovitvi mreže zavarovanih območij v Karpatih, je zunanje sodelovanje v zadnjih dveh letih dobilo nove razsežnosti. Širjenje Evrope proti vzhodu je to potrebo še okrepilo in ponudilo priložnosti

za ustanovitev sodelovanja na področju okolja. Rezultat konference v Chambéryju je skupni dokument, ki predlaga mednarodno sodelovanje z večjim poudarkom na evropskih gorskih regijah. Deklaracija predstavnikov Slovaške in Romunije potrjuje željo po ustanovitvi zavarovanih območij v Karpatih. Finančni prispevki Nemčije, Francije in Kraljevine Monako Mreži zavarovanih območij v Alpah lahko pripomorejo k izvedbi projekta sodelovanja za oblikovanje Mreže zavarovanih območij v Karpatih. Procedura je že v teku, vodilni odbor, ki ga sestavljajo državni predstavniki karpatskih držav, se bo srečal pod pokroviteljstvom UNEP v času Generalne skupščine Mreže Alp junija 2003 v Berchtesgadnu. Študijo o ustanovitvi mreže zavarovanih območij v Pireneji pripravlja Narodni park Pireneji in bo predstavljena na ustavni konferenci meseca decembra leta 2003. Sodelovanje med masivi: Karpati, Alpe in Pireneji bo dolgoročno dobrodejno za vse masive in se bo vključilo v logistiko varovanja narave v Evropi.

Zavarovana območja v Alpah in v Karpatih

Svetovna dediščina in alpska zavarovana območja

Po odločitvi zadnje Generalne skupščine Alpske mreže v narodnem parku Kalkalpen (A) junija 2001, bo narodni park Mercantour (F) v sodelovanju z Alpsko mrežo zbral seznam razlogov za parke in naravne rezervate, ki želijo začeti postopek priznanja kot območje svetovne naravne dediščine UNESCO in to za

vsa zavarovana območja Alpskega loka. Torej gre za konkretno uresničitev odločitve Generalne skupščine po načelu medsebojne odgovornosti. Prosimo vsa zadevna zavarovana območja, da podprejo narodni park Mercantour tako, da mu pošljejo informacije o nivoju napredovanja pri postopku priznanja s strani UNESCO in elemente za skupni seznam razlogov, ki bi lahko bil pomembna pomoč za priznanje kot svetovna dediščina. Za uporabo tega seznama ne bo nobenih obveznosti.

Odbor mednarodne usmerjenosti v stalnem sekretariatu Alpske konvencije

Odbor mednarodne usmerjenosti se je 20. marca letos srečal v prostorih stalnega sekretariata Alpske konvencije v Innsbrucku, kjer ga je sprejel generalni direktor Alpske konvencije, g. Noël Lebel. Odbor je pripravil konferenco in generalno skupščino v Berchtesgadenu ter se ukvarjal z več aktualnimi temami: sodelovanje s Karpati in Pireneji, projekt promocije čezmejnih zavarovanih območij, francoska iniciativa o parkih in svetovni dediščini, definicija statuta člana alpske mreže – ta zadnja točka bo tudi predmet pogovorov v okviru Generalne skupščine Alpske mreže.

Odbor mednarodnega vodenja v Innsbrucku (A)
© G. Plassmann - Réseau Alpin

VII. Alpska konferenca v Meranu in Mreža Alp

Na 7. alpski konferenci je bil sprejet sklep, da naj alpske države materialno podpirajo aktivnosti Mreže Alp. Za nadaljnje mednarodno sodelovanje zavarovanih območij v Alpah je ta odločitev izredno pomembna.

Sklepi alpske konference so :

1. spodbujati Mrežo zavarovanih območij v Alpah k predstavitvi rednih informacij, predvidenega programa, dvoletnega poročila aktivnosti z namenom dobrega usklajevanja z drugimi aktivnostmi v okviru izvrševanja Konvencije in njenih Protokolov

2. zahtevati od držav podpisnic, da podprejo Mrežo zavarovanih območij v Alpah na dva načina :

Plakati, ki napovedujejo konferenco
© B. Opolka - Réseau Alpin

- s prispevanjem prostovoljnih prispevkov pogodbenih članic za projekte, delo koordinacijske pisarne in drugo in/ali
- z omogočanjem začasnega delovanja osebja v koordinacijski pisarni

3. Stalnemu odboru prepustiti izvrševanje predpisov.

(Zapisnik 7. alpske konference, Merano, 19. Novembra 2002)

Posvet 2002 :

pomembne pridobitve in novosti

Služba za koordiniranje, ki deluje znotraj Mreže zavarovanih območij v Alpah, se je v letu 2002 ob izvajanju ankete srečala z večino zavarovanih območij v Alpah, kar je pripomoglo k določitvi prednostnih nalog v prihodnosti na področju mednarodnega sodelovanja. To je bil namen poseveta. Izkazalo se je, da med

Srečanje evropskih gorskih parkov v Chamberyju

VChamberyju je bilo 13. in 16. novembra srečanje evropskih gorskih parkov, na katerem so bile obravnavane možnosti dolgotrajnejšega sodelovanja med evropskimi gorskimi masivi v duhu številnih oblik združevanj za varovanje narave v Evropi (NATURA 2000, Alpska konvencija, Karpatska konvencija, mreža Emeraude...). Na srečanju, na katerem so se zbrali upravljalci zavarovanih območij iz 19

Velike zveri : korak nazaj, dva naprej

Srečanje delovne skupine Mreže Alp za velike zveri je bilo 3. in 4. aprila 2003 v mestu Sporamaggiore v Naravnem Parku Adamello Brenta (I). Po kratkem povzetku predvidenih, toda v večini neizvedenih nalog, in po pregledu

Trofeo Danilo Re 2003 : Švicarji veliki zmagovalci !

Po narodnem parku Gran Paradiso je Stelvio letos sprejel in organiziral trofejo v spomin na Danila Re. Seminar je potekal v hiši narodnega parka, ki je bila pred kratkim slovesno odprta in je omogočil parkovnim nadzornikom, da izmenjajo informacije in terenske izkušnje na temo velikih zveri : medveda, risa in volka. Športno tekmo, organizirano v čudovitem

zavarovanimi območji iztopa želja po reorganizaciji ustaljenih delovnih skupin, organiziranju tematskih študijskih potovanj in da bi Mreža Alp pripravila mednarodna izobraževanja osebja zavarovanih območij. Večkrat je bilo navedeno še. raziskovalno delo, strategija za promocijo novih zavarovanih območij, možnost promocije območij preko meja in ekoloških koridorjev. Okrepitev delovanja parkov in okrepitev možnosti za mednarodno sodelovanje je bilo pogosto omenjeno kot prednostna naloga. Celotno poročilo posveta bo predstavljeno na zasedanju generalne skupščine Mreže Alp v Berchtesgarnu.

Ekskurzija
© D. Oppizzi (CH)

evropskih držav, so bila predstavljena merila varovanja biološke raznovrstnosti in aktivnosti za spodbujanje trajnostnega razvoja v različnih masivih. Srečanje je pripomoglo k spodbuditi intenzivnejšega sodelovanja med zavarovanimi območji v evropskih gorskih masivih. Na koncu je bila pripravljena skupna deklaracija, ki je na voljo v Mreži zavarovanih območij v Alpah tako kot tudi ostalo gradivo konference.

stanja treh vrst (medveda, volka in risa) v alpskem loku, je sledila ostra razprava. Zahvaljujoč pomembni nalogi skupine Life Ursus (Naravni park Adamello Brenta) in skupnemu interesu vseh udeležencev, da se dejansko povežejo v prvih korakih, sta bila določena deklaracija o nameri in program aktivnosti. Dokument, preveden v vse štiri alpske jezike, je bil distribuiran znotraj Mreže Alp. Osnova možnega in konkretnega dela za vse, ki se ukvarjajo z vprašanjem o velikih zvereh, je rezultat naslednje ugotovitve : prizadevajmo si za ohranitev omenjenih vrst in sodelujmo.

Tekmovanje v
streljanju
© E. Brancat -
Réseau Alpin

okviru majhne postaje Trafoi je mojstrsko zmagala ekipa Švicarskega narodnega parka. Sledila sta ji naravni park Alta Valle Pesio e Tanaro in narodni park Berchtesgaden. Prosimo, da že zavedete v koledar sporočilo naravnega parka Adamello Brento, da bo v letu 2004 organiziral 9. Trofejo. Čestitamo vsem za uspeh in zelo gostoljuben duh prireditve! Vse rezultate in slike boste lahko videli na

<http://trofeo-trafoi.com>

4. mednarodna konferenca

Generalne skupščine Mreže zavarovanih območij v Alpah

VBerchtesgadnu (D) bo od 26. do 28. junija 2003 potekala 4. mednarodna konferenca Generalne skupščine Mreže zavarovanih območij v Alpah, ki jo organizirata Narodni park Berchtesgaden in Mreža zavarovanih območij v Alpah. Prireditelji se bo pričela s konferenco na temo « Zavarovana območja v Alpah : stičišče ekologije in komunikacije ». Naslednji dan bo zasedala Generalna skupščina vseh zavarovanih območij v Alpah. V programu so vključene tudi ekskurzije za odkrivanje čudovitih naravnih lepot Narodnega parka Berchtesgadnu in za sprostitve (alpski aperitiv, obisk rudnika soli, video projekcija).

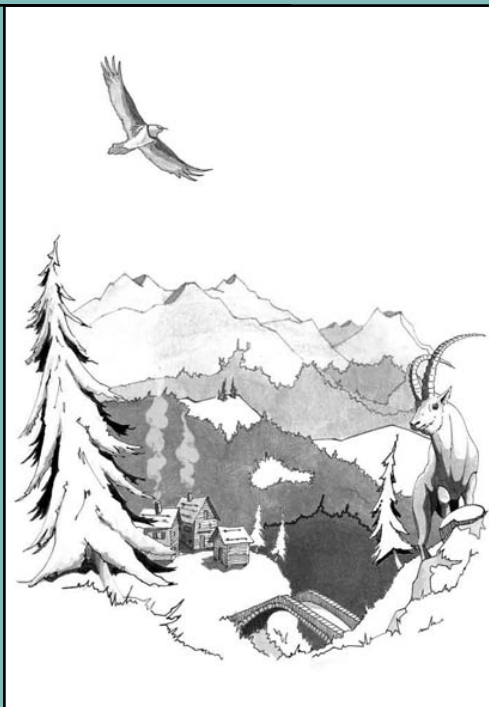
Za dodatne informacije se prosim obrnite na spletno stran Mreže zavarovanih območij v Alpah na naslov : www.alparc.org.

« Gesäuse » - najmlajši narodni park v Alpah

Od oktobra 2002 naprej naštejemo v Alpah 14 narodnih parkov (brez da bi šteli različne administrativne enote parkov Stelvio in Hohe Tauern). V deželi Štajerski je bil ustanovljen najmlajši park družine : Gesäuse - z aktualno površino 11 100 hektarjev, načrtovana pa je še širitev, in predvideno IUCN Kategorijo II. Kmalu več informacij o tem parku.

Geografski informacijski sistem Alpske mreže

Na podlagi pogovorov z mnogimi zavarovanimi območji in močnega povpraševanja po podatkih o zavarovanih območjih (obseg Alpske konvencije), je Alpska mreža že letos uvedla razvoj geografskega informacijskega sistema. To orodje je v prvem koraku lahko uporabno kot vir informacij za upravljalce zavarovanih območij (kdo se ukvarja s katerimi vprašanji, kje se nahajajo katere vrste, kateri naravovarstveni ukrepi imajo

Ilustracija konference
© C. Berthoud (CH)

Ekološka oznaka za narodni park Mont Avic

Naravni park Mont Avic je dobil v Aosti 10. aprila 2003 certifikat UNI EN ISO 14001. Poleg tega je park v mesecu maju pridobil uradno registracijo v okviru uredbe skupnosti EC 761/2001 EMAS (sistem skupnosti za ekološko upravljanje in revizijo). Tako je park postal prvo italijansko zavarovano območje, ki je dobilo to pomembno priznanje na ekološkem področju.

Detajle o Sistemu ekološkega upravljanja, ki je bil vstavljen v dolini Mont Avic boste lahko brali v naslednjem biltenu.

moč, kako označujemo zavarovana območja tako, da lahko najdemo primerljiva stanja upravljanja...). V drugem koraku bi lahko tako orodje imelo aplikacijo za širšo javnost na Internetu. Za podporo tega dela prosimo vse partnerje upravljalce, da posredujejo koordinacijski enoti Alpske mreže topografsko karto 1 : 50 000 in digitalno kartoteko obsega svojega parka (georeferenčno). Poslano bo še pismo z detajli.

Vizija za biotsko pestrost v Alpah

Rezultate delavnice iz maja 2002, ki jo je pripravila Alpska mreža v sodelovanju z WWF, Odborom za raziskovanje Alpske konvencije in CIPRA International, bi bilo treba vključiti v prihodnje delo v okviru sodelovanja med zavarovanimi območji, še zlasti pa v priprave za ustanovitev čezmejnih

Udeleženci v letu 2002
© Réseau Alpin

zavarovanih območij in ekoloških koridorjev. Ti rezultati bi morali biti uporabni za geografski informacijski sistem, ki ga bo razvila Alpska mreža in za uresničitev nekaterih ukrepov, ki jih predvideva Alpska konvencija.

PUBLIKACIJE

Zavarovana območja – Območja za raziskovanje, primer Alpskega loka

Številka Revije za alpsko geografijo (Revue de Géographie Alpine), izdana v sodelovanju z Alpso mrežo, kaže številne teme znanstvenega raziskovanja v zavarovanih območjih v Alpah. 10 člankov predstavlja raziskovalne projekte v različnih alpskih državah. Številka v večih jezikih.

Možnost naročila pri Revue de Géographie Alpine
francoise.vigny@ujf-grenoble.fr

Revue de Géographie Alpine, 140 strani

Mreža zavarovanih območij v Alpah

Tél : + 33 / (0)4 92 40 20 00
Fax : + 33 / (0)4 92 40 20 01

Urednik publikacije : Guido Plassmann

Koncept : Galdric L'Héritier, Florence Spiteri (05)

Izdaja : Mreža zavarovanih območij v Alpah

Sodelujoči v tej številki : M. Biasia, J. Bizjak, M. Bocca, E. Brancaz, H. Franz, M. Kurzthaler, C. Michiels, M. Ottino, G. Plassmann, M. Stoeckel, P. Traub, J. Trittin, R. Zink. Prevedi : M. Biasia, F. Bibic, E. Brancaz, A. F. Gasperlin, T. Markun, N. Morelle, K. Röthig, S. Unterreiner

Lektoriranje : M. Biasia, E. Brancaz, S. Nunes Veloso, G. Plassmann, T. Reeg

Jelen v Švicarskem narodnem parku in okolici

Nova knjiga Heinricha Hallerja, ki jo je izdal Švicarski narodni park, piše o populaciji jelena (Cervus elaphus) v parku in okolici. Knjiga predstavlja zgodovinski in genetski pristop ter kaže evolucijo staleža populacije v 20. stoletju, zlasti s predstavitevjo razširjenosti v visokogorju. Knjiga izdana v seriji « Nationalpark-Forschung in der Schweiz ».

Knjigo lahko naročite pri Švicarskem narodnem parku : info@nationalpark.ch

Der Rothirsch im Schweizerischen Nationalpark und dessen Umgebung, ISBN 3-9520876-5-3, ISSN 1022-9493, 144 strani

Die Alpen

Die Alpen. Zgodovina in prihodnost kulturne regije Evrope. Nova izdaja knjige iz leta 1991. Številne ilustracije in karte, zgodovina, evolucija in socio-kulturni kontekst Alp.

Die Alpen, 431 strani

Micropolis - Isatis

F - 05000 GAP

e-mail : info@alparc.org

Internet : <http://www.alparc.org>

Izdano z podporo Ministrstvo za ekologijo in trajni razvoj, Regije Provence-Alpes-Côte d'Azur, Regije Rhône-Alpes in Narodnega parka Les Ecrins.

Izdano v francoščini, italijanščini, nemščini in slovenščini.

Reproduciranje dovoljeno ob navedbi vira

Natisnjeno na reciklirani papirju pri : Imprimerie des Arts Graphiques (74)

Nr. ISSN : 1282-2507